

LIMINGAN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

Limingan kunta
Liminganraitti 10

91900 LIMINKA

www.liminka.fi

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

11.12.2018

PÄIVITYS 22.3.2022

Sisällys

JOHDANTO.....	3
1. YLEISET PERIAATTEET	3
2. PERUSKOULUN MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	4
3. ESIOPETUKSEN KULJETUKSET	5
4. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN OSALLISTUVIEN KULJETUS	6
5. LIIKENNETURVALLISUUS.....	6
6. KULJETUKSIIN LIITTYVÄT SÄÄNNÖT.....	7
7. MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN HAKEMINEN	7
8. KOULUKULJETUSOHJEITA	7
9. YHTEYSTIEDOT	8

JOHDANTO

Koulukuljetusoppaaseen on koottu Limingan kunnan koulukuljetuksen periaatteita ja käytänteitä. Oppaan avulla huoltajat saavat tietoa koulukuljetuksesta.

Limingan kunnan koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan perusopetuslakia (POL 32 §) sekä Limingan sivistyslautakunnan päättämiä maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen perusteita.

Koulukuljetukset ovat koulunkäyntiä tukevaa toimintaa, joka onnistuu hyvällä ja rakentavalla yhteistyöllä koulujen, liikennöitsijöiden ja oppilaiden huoltajien kanssa.

1. YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain 32 §:n mukaisesti perusopetusta tai lisäopetusta saavalla oppilaalla on oikeus saada maksuton koulukuljetus, jos hänen koulumatkansa on viittä kilometriä pitempi. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoidon. Päätöksen harkinnanvaraisen kuljetusetuuden myöntämisestä tekee aluepäiväkodin johtaja.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Oppilaan oikeus saada kuljetus koskee niitä tapauksia, joissa oppilaalla on POL 6 §:n 2 momentin mukaisesti oikeus käydä lähikoulua, omakielistä koulua tai kunnan osoittamaa muuta koulua. Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä otetaan huomioon (POL § 48 b 3mom.), että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta.

Koulumatkan pituus mitataan aina lyhintä jalankulkukelpoista, turvallista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä oppilaan kodin portilta koulun portille. Kotiportiksi määritetään kaava-alueella pihaliittymän rajoittuminen yleiseen tiehen ja haja-asutusalueella piha-alueen rajoittuminen pihatiehen, joka johtaa yleiselle tielle. Koulunportiksi määritetään Limingan taajamassa Linnukan ruokalan edessä olevan lastausalueen pysäkki, Ojanperän koulun edessä olevan lastausalueen pysäkki sekä Tupoksen taajamassa koulukiinteistöjen edessä olevat linja-autopysäkit riippuen siitä kummassa kiinteistössä kuljetusetuutta hakevan oppilaan pääasiallinen opetuspaikka sijaitsee.

Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti julkista joukkoliikennettä ja palveluliikennettä käyttäen ja vasta toissijaisesti erillisin linja-auto- tai taksikuljetuksin. Kuljetusta ei järjestetä

välttämättä koko koulumatkalle, vaan koulumatka voi myös muodostua osittain oppilaan itse kulkemasta osasta eli niin kutsutusta kävelyomavastuusta.

Mikäli oppilaalle ei ole myönnetty maksutonta koulukuljetusetuutta, oppilas voi kulkea koulukyydissä maksavana asiakkaana edellyttäen, että autossa on tilaa.

Koulukuljetukset järjestetään ainoastaan sen huoltajan luota, jonka osoite on merkitty väestörekisteriin oppilaan vakituiseksi asuinpaikaksi.

Oppilas on velvollinen korvaamaan hävinneen tai rikkoutuneen matkakortin, joka hänelle on myönnetty koulumatkoja varten. Mahdollisiin matkakortin väärinkäyttötilanteisiin (mm. kouluajan ulkopuolinen käyttö) tulee aina puuttua.

2. PERUSKOULUN MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja seuraavien Limingan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tekemien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Maksuton koulukuljetus järjestetään:

- 1) 1.– 2. luokan oppilaille ja esikoululaisille, joiden koulumatka on yli 3 kilometriä
- 2) 3.–9. luokan oppilaille, joiden koulumatka on yli 5 kilometriä
- 3) Oppilaalle, jolla on erityisen tuen päätös, koulukuljetusetuus määritellään aina erikseen.
- 4) Maksuton oppilaskuljetus järjestetään myös niille oppilaille, joiden koulumatka on todettu vaaralliseksi ajantasaisen, kunnan internet-sivulla olevan [Koululiitu](#)-ohjelman värikoodien avulla.
- 5) Kuljetusoppilailta voidaan edellyttää enintään 3 kilometrin kävelyomavastuusuutta koulukuljetusreitinvarten.

Arvioitaessa koulumatkan vaarallisuutta Limingassa käytetään aina viimeisintä saatavilla olevaa kuntakohtaista, päivitettyä Koululiitu-ohjelmaa <https://www.koululiitu.fi/>. Maksuton koulukuljetus voidaan myöntää Koululiitu-karttapohjien värikoodien mukaisesti. Värikoodikartta on nähtävillä koulujen kanslioissa ja koulujen verkkosivuilla. Matkan mittaamiseen käytetään Koululiitu-ohjelman Kävelyreitti-työkalua.

Jos koulumatkan pituus on alle 3 tai 5 kilometriä ja Koululiitu-menetelmässä arvioitu värikoodi oikeuttaa kuljetukseen, huoltajalla on *mahdollisuus hakea maksutonta* koulukuljetusta esiopetuksen ja perusopetuksen 1.– 9. luokan oppilaalle. Maksutonta koulukuljetusta on mahdollista hakea myös silloin, kun *koulumatka* oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle *asiantuntijalausannon perusteella liian vaikeaksi tai rasittavaksi*. Lääkäriin, psykologin tai sosiaalityöntekijän asiantuntijalausunto on aina liitettävä hakemukseen. Lausunnossa tulee todeta yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle. Hakemuksesta tulee ilmetä ajanjakso, jona kuljetus on välttämätön. Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Harkinnanvaraiset koulukuljetushakemukset käsitellään sivistys- ja hyvinvointitiimissä. Päätöksen kuljetusetuuden myöntämisestä tekee asianomaisen koulun/päiväkodin rehtori/päiväkodin johtaja.

Maksuton koulukuljetusoikeus tarkistetaan vähintään vuosittain sekä tarvittaessa lukuvuoden aikana. Harkinnanvarainen koulukuljetus voidaan myöntää korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan.

Jos oppilas huoltajien hakemuksesta siirtyy johonkin muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun tai asuinpaikan vaihdoksen myötä haluaa jatkaa entisessä koulussa, mahdollisista kuljetuskustannuksista ja -järjestelyistä vastaa huoltaja.

Tilapäinen kuljetus sairauden tai tapaturman johdosta järjestetään *lääkärintodistuksen perusteella*. Todistuksesta on käytävä ilmi kuljetuksen tarve ja ajankohta.

Koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- perusopetukseen siirtymiseen hoitopaikasta kouluun tai koulusta hoitopaikkaan
- terapia-, lääkäri- ja/tai kerhokäynteihin tai niitä vastaaviin käynteihin
- tilapäisasumisiin, vapaa-ajan asuntoihin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- aamu- ja iltapäivätoiminnasta (yleisopetus / ilman POL 32 §:n perusteella syntyvää kuljetusoikeutta)
- kaverin luokse

Kuljetukseen oikeutettujen lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa linja-autoon, palveluliikenneautoon tai taksiin ja vastaavasti näistä takaisin kotiin Koululiidun määrätykset huomioiden.

3. ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä sovelletaan samoja periaatteita kuin peruskoululaisten koulukuljetusten järjestämisessä.

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille esiopetuskuljetuksen. Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetuksen parhaaksi katsomallaan tavalla. Kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää lastensa esiopetusmatkat itse, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä. Tällöin vanhemmat vastaavat kustannuksista.

Esioppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin, mikäli matka on yli kolme kilometriä (Ks. luku 8). Mikäli em. matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian *vaikeaksi tai rasittavaksi*, huoltajalla on oikeus hakea harkinnanvaraista maksutonta koulumatkaetuutta, vaikka matka olisi alle kolme kilometriä. Lääkärin, psykologin tai sosiaalityöntekijän asiantuntijalausunto on aina liitettävä hakemukseen. Lausunnossa tulee todeta yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle. Hakemuksesta tulee ilmetä ajanjakso, jona kuljetus on välttämätön. Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Harkinnanvaraiset koulukuljetushakemukset käsitellään sivistys- ja hyvinvointitiimissä. Päätöksen kuljetusetuuden myöntämisestä tekee asianomaisen päiväkodinjohtaja.

Mikäli lapsen huoltaja haluaa ilmoittaa lapsen muuhun kuin kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan, vanhemmat huolehtivat itse kuljetuksesta. Kunta järjestää maksuttoman kuljetuksen oppilaaksiottoalueita koskevan päätöksen mukaisesti (SiHy-ltk 12.12.2017 20 §). Maksuton koulukuljetusetu ei koske päivähoitokuljetuksia.

Jos esioppilaalla on ollut kuljetusetu kunnan osoittamaan kouluun eikä hänelle tule uutta kuljetusetuisuutta huoltajien valitsemaan kouluun eikä kunnalle lisäkustannuksia, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen.

4. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN OSALLISTUVIEN KULJETUS

Limingassa ei järjestetä erillistä kuljetusta aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville. Ne aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvat oppilaat, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä, saavat maksuttoman koulukuljetuksen, mikäli aikataulut sopivat aamu- ja iltapäiväkerhon alkamiseen/päätymiseen. Muina aikoina huoltajat huolehtivat kuljetuksesta.

5. LIIKENNETURVALLISUUS

Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Limingan kunnan sivistyspalvelut painottaa vanhempien vastuuta lastensa koulumatkoista. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan turvallinen koulumatkareitti, aikataulut ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat kerrataan kouluissa vuosittain. Vanhempien on opastettava ja neuvottava sekä tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja ottamaan huomioon liikennettä.

Vanhemmat arvioivat, pystyykö heidän lapsensa kulkemaan koulumatkan tai osan siitä turvallisesti pyörällä. Suositus on, etteivät esikoulun ja 1. luokan oppilaat pyöräile kouluun. Polkupyöräilijän ja polkupyörän matkustajan on ajon aikana yleensä käytettävä asianmukaista suojakypärää (Tieliikennelaki 90§). Pyörä tulee varustaa ajovaloilla. Heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan. Jalankulkijan on pimeään aikana tiellä liikkuessaan yleensä käytettävä asianmukaista heijastinta (Tieliikennelaki 42§).

Mikäli oppilas jää pois koulukuljetusbussista muulla kuin omalla pysäkillä tai jos oppilas on osallisena jossakin poikkeavassa, kuten koulukiusaaminen, järjestyshäiriö tms., tai oppilas saa linja-autossa sairauskohtauksen, kuljettaja ottaa yhteyttä koululle, josta otetaan yhteyttä huoltajaan. Koulun yhteyshenkilöitä ovat rehtori, apulais-/vararehtori ja koulusihteeri, joiden puhelinnumerot toimitetaan liikennöitsijälle ja hän edelleen kuljettajille.

Liikennöitsijöiden vastuu kattaa koulumatkan. Oppilas on kunnan vakuutuksen piirissä koko koulumatkansa ajan. Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opintoretkeä ja muita retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

Koulukuljetusta ei voi käyttää muuhun kuin kodin ja koulun välisiin matkoihin edes huoltajan luvalla. Mikäli säännöstä poiketaan, asia on huoltajan vastuulla. Kouluvakuutus kattaa vain oppilaan koulupäivän ja oppilaan viralliseen koulumatkaan kuluvan ajan.

Mikäli normaalia koululiikennereittiä ei voi käyttää kuljetukseen, esimerkiksi keliolosuhteen tai onnettomuuden vuoksi, kuljettaja ottaa yhteyttä kouluun, josta ilmoitetaan huoltajille. Normaalisti poikkeavissa tilanteissa, joissa koulukuljetusta ei voida järjestää, koulun vastuulla on tiedottaa huoltajalle. Huoltajan vastuulla on huolehtia lapsen turvallisuudesta poikkeustilanteessa, mikäli lapsi ei esimerkiksi pääse koulukuljetuksella kouluun aamulla.

6. KULJETUKSIIN LIITTYVÄT SÄÄNNÖT

Koulukuljetusten sujuminen joustavasti ja turvallisesti edellyttää kaikilta osapuolilta sitoutumista yhteisiin sääntöihin:

1. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.
2. Kuljetuksen aikana autossa ei saa liikkua paikasta toiseen ja turvavyöt on pidettävä kiinni.
3. Kuljettaja on koulukuljetusten aikana kasvatuksesta vastaava henkilö.
4. Kuljetusten aikana noudatetaan kuljettajan antamia ohjeita.
5. Kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.
6. Koulut/esiopetuspaikat toimittavat lukuvuoden alussa liikennöitsijöille listan maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetuista. Lista on päivitettävä aina, kun siihen tulee muutoksia. Listan tulee olla kuljetusautossa mukana ajon aikana.
7. Oppilaan on oltava riittävän ajoissa sovitulla pysäkillä.
8. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla.
9. Ongelmatilanteessa kuljettaja ottaa yhteyttä koulusihteriin tai rehtoriin.
10. Mikäli oppilas toistuvasti rikkoo koulukuljetuksen järjestyssääntöjä, oppilaalta voidaan evätä oikeus koulukuljetukseen määrääjäksi. Ensimmäisillä kerroilla kuljettaja ilmoittaa asiasta koululle, josta otetaan yhteyttä huoltajaan ja käsitellään asia normaalin käytöshäiriötoiminnan tavoin.

7. MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN HAKEMINEN

Harkinnanvaraista koulukuljetusetua haetaan [lomakkeella](#), jonka saa myös kouluilta tai kunnan sivulta www.liminka.fi.

Huom! ESIOPPILAAT JA PERUSOPETUKSEN 1.–9. LUOKKIEN OPPILAAT

Maksutonta koulukuljetusta ensisijaiseen kouluun *ei haeta* silloin, kun esiopetuksen ja alkuopetuksen oppilaan koulumatka on yli 3 kilometriä ja perusopetuksen 3.–9. luokan oppilaan koulumatka on yli 5 kilometriä. Koulun rehtori tai päiväkodin johtaja tekee tällä perusteella kuljetuspäätöksen ilman hakemusta. Mikäli oppilaalle ei ole myönnetty em. perusteilla koulukuljetusta ja huoltaja katsoo, että se olisi tullut myöntää, hän voi hakea etuutta koulukuljetushakemuksella. Tällöin rehtori tai päiväkodin johtaja tarkistaa päätöksen. Huoltajalla on mahdollisuus hakea muutosta päätökseen hallintovalituksella Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta.

8. KOULUKULJETUSOHJEITA

Muistilista oppilaan, kodin, koulun/esiopetuspaikan ja kuljettajan vastuista ja tehtävistä koulukuljetuksessa

OPPILAS

- on ajoissa sovitulla odotuspaikalla, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun/esiopetuspaikkaan

- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuu penkille ja kiinnittää turvavyön
- käyttäytyy asiallisesti automatkalla ja ottaa muut kuljetettavat huomioon
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettynä
- kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistuu autosta viivyttämättä
- ylittää tien vasta, kun kouluauto on jatkanut matkaa
- ymmärtää säännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.

VANHEMMAT HUOLEHTIVAT, ETTÄ

- oppilaan saattaminen ja hakeminen tapahtuu turvallisesti
- oppilas on ajoissa kuljetuspaikalla
- oppilas on pukeutunut sään mukaisesti
- oppilas käyttää pimeällä heijastinta
- oppilas käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitin varteen
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuina.

Vanhemmat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana.

KUNNAN/KOULUN VASTUU:

- rehtori huolehtii, että liikennöitsijä saa kuljetettavien luettelot, kouluajat ym. tiedot
- koulu aika tarkoittaa sovittua kouluun tuloaika ja koulusta lähtöaika
- vuosittain kouluissa käsitellään koulukuljetussäännöt
- koulu järjestää kuljetusta odottavien oppilaiden valvonnan
- koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.

9. YHTEYSTIEDOT

Koulukuljetusperiaatteet ja tämä koulukuljetusopas ovat luettavissa Limingan kunnan sivuilla osoitteessa www.liminka.fi. Lisätietoa koulukuljetuksiin liittyen voi kysyä rehtoreilta, varhaiskasvatusjohtajalta ja sivistysjohtajalta.